

Utlåtande Rotel V (Dnr 2017/000608)

Förbättrad säkerhet för gångtrafikanter vid övergångsställen

Motion (2017:23) av Yvonne Fernell-Ingelström (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige skriver Yvonne Fernell-Ingelström (M) om behovet av förbättrad säkerhet för gångtrafikanter vid övergångsställen. Motionären anför att det finns ett antal utmaningar kopplade till den ökande trängseln och att trafiksituationen för cyklister och gående påverkas negativt, samt att den ökande cykeltrafiken bland annat innebär att samspelet mellan gående och cyklister kan behöva förbättras. I motionen lämnas några exempel på platser där den fysiska utformningen av korsning mellan cykel- och gångtrafik inte anses vara optimal, vilket medför en känsla av otrygghet för de gående.

Motionären menar att trafiksäkerheten för de gående behöver uppmärksammas i högre grad och yrkar därför på att kommunfullmäktige uppdrar åt trafiknämnden att kartlägga särskilt utsatta övergångsställen som korsas av cykelbanor och att föreslå åtgärder i syfte att öka säkerheten för fotgängare vid övergångsställen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret konstaterar att trafiknämnden redan idag bedriver ett aktivt arbete inom området.

Trafiknämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra och göra infrastrukturen säkrare för både gående och cyklister. En grundläggande planeringsförutsättning är att cykeltrafik ska separeras från fotgängare och att cykelytor och gångytor ska vara tydligt utmärkta. I vissa punkter måste dock olika trafikantslag korsa varandra.

Mina synpunkter

Stadens ambitiösa arbete för att prioritera gång och cykel innebär även att förbättra de korsningspunkter där gående och cyklister korsar varandra. Det är viktigt att dessa både är och uppfattas som trygga och säkra av alla trafikanter. En grundläggande planeringsförutsättning är att cykeltrafik separeras från fotgängare och att cykelytor och gångytor ska vara tydligt utmärkta. I vissa punkter måste dock olika trafikantslag korsa varandra men de arbeten som staden gör med ökad trafikseparering bidrar till färre konfliktytor.

Av de fotgängare som skadades i stockholmstrafiken under åren 2012-2016 skadades cirka tre procent i olyckor mellan fotgängare och cyklist. Det är olyckor mellan motorfordon och oskyddade trafikanter som är den allra största utmaningen för bättre trafiksäkerhet, men det behövs ett brett arbete som inkluderar alla trafikmiljöer.

Under åren 2014 och 2015 deltog trafikkontoret i ett forskningsprojekt om trygga och säkra korsningspunkter mellan fotgängare och cyklister. Målet var att öka kunskapen om problematiken samt att ta fram utformningsprinciper för att bättre hantera problematiska korsningspunkter utifrån ett säkerhets- och trygghetsperspektiv. Uppdraget avrapporterades i trafiknämnden den 10 december 2015.

Projektet visade att kollisioner mellan fotgängare och cyklister är ett relativt litet trafiksäkerhetsproblem, men att korsningspunkter mellan fotgängare och cyklister kan utgöra ett trygghets- och framkomlighetsproblem för såväl fotgängare som cyklister. Studierna visade också att det finns begränsade möjligheter att styra cyklister med de enkla åtgärder som studerades i projektet. Det krävs även arbete med övergripande planering, cykelkultur och attityder.

Därför arbetar trafiknämnden också med beteendepåverkande åtgärder och information, som till exempel en samspelskampanj som påbörjades under våren 2017 och som nu fortsätter. Trafikkontoret har även under hösten 2017

arbetat med korsningspunkter mellan gående och cyklister inom ramen för arbetet med gångplanen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:23) av Yvonne Fernell-Ingelström (M) om förbättrad säkerhet för gångtrafikanter vid övergångsställen bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Även om kollisioner mellan fotgängare och cyklister inte utgör den största andelen av orsaker till skador av fotgängare i trafiken, ser vi att korsningspunkter mellan fotgängare och cyklister kan utgöra ett trygghets- och framkomlighetsproblem för såväl fotgängare som cyklister.

Vi vet att det pågår ett arbete med att öka säkerheten, men staden saknar uppenbarligen tillräckliga verktyg för att komma åt säkerhetsproblemen för gångtrafikanter. Den korsningspunkt utanför Stadshuset som i ärendet illustrerar det pågående säkerhetsarbetet uppfattar vi till exempel inte som säker. Trots tydlig skyltning är det få cyklister som verkligen stannar och många upplever att cyklar ofta kommer i höga hastigheter utan att visa hänsyn till gående varför ytterligare åtgärder kan behövas. Vi yrkar mot bakgrund av detta bifall till motionen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 7 mars 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Daniel Helldén

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige skriver Yvonne Fernell-Ingelström (M) om behovet av förbättrad säkerhet för gångtrafikanter vid övergångsställen. Motionären anför att det finns ett antal utmaningar kopplade till den ökande trängseln och att trafiksituationen för cyklister och gående påverkas negativt, samt att den ökande cykeltrafiken bland annat innebär att samspelet mellan gående och cyklister kan behöva förbättras. I motionen lämnas några exempel på platser där den fysiska utformningen av korsning mellan cykel- och gångtrafik inte anses vara optimal, vilket medför en känsla av otrygghet för de gående.

Motionären menar att trafiksäkerheten för de gående behöver uppmärksammas i högre grad och yrkar därför på att kommunfullmäktige uppdrar åt trafik-nämnden att kartlägga särskilt utsatta övergångsställen som korsas av cykelbanor och att föreslå åtgärder i syfte att öka säkerheten för fotgängare vid övergångsställen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Trafiknämnden ansvarar för att stadens transportsystem är väl fungerande. Ansvaret innefattar såväl löpande skötsel av stads- och gatumiljön som reinvesteringar i befintlig infrastruktur och utbyggnad. Även frågor om trafiksäkerheten handhas av nämnden.

Vad gäller arbetet med att förbättra cykelinfrastrukturen så bedriver trafiknämnden det i enlighet med *Cykelplan Stockholm 2012* och med beaktande av *Strategi för ökad cykling i Stockholms stad*, som är två av kommunfullmäktige beslutade styrdokument. Målet är att öka andelen cyklister och göra det enklare och säkrare att cykla i hela staden. Det ska uppnås bland annat genom att staden under 2014-2018 investerar en miljard kronor i förbättrade cykelbanor. En hög standard på cykelinfrastrukturen minskar konflikterna mellan cyklister och andra trafikanter, till exempel genom att tydligare separera trafikslagen.

I trafiknämndens verksamhetsplan för 2017 framgår att nämnden avser att utveckla arbetet med att skapa förutsättningar för bättre samspel mellan olika trafikantgrupper och att minska antalet konfliktpunkter mellan cyklister och fotgängare genom trafiksäkerhetshöjande åtgärder. I takt med att befolkningen växer, och därmed resandet och trafiken, så kommer det att bli allt viktigare att samspelet i trafiken präglas av hänsyn, respekt och förståelse. Därför arbetar trafiknämnden också med beteendepåverkande åtgärder och information, som till exempel en samspelskampanj som påbörjades under våren 2017.

Stadsledningskontoret konstaterar att trafiknämnden redan idag bedriver ett aktivt arbete inom området. Stadsledningskontoret föreslår med hänvisning till detta att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

3. Trafiknämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
4. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Mikael Valier (KD) som instämmer i reservationen från Cecilia Brinck (M).

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Under 2014 och 2015 deltog trafikkontoret i ett forskningsprojekt om trygga och säkra korsningspunkter mellan fotgängare och cyklister. Målet var att öka kunskapen om problematiken samt att ta fram utformningsprinciper för att bättre hantera problematiska korsningspunkter utifrån ett säkerhets- och trygghetsperspektiv. Trafikkontoret deltog i både referens- och arbetsgrupp samt utförde de entreprenadarbeten som behövdes för projektet.

Dåvarande trafik- och renhållningsnämnden fick dessutom i budget för 2014 och 2015 i uppdrag att som utpekad aktivitet genomföra skyltning för att tydliggöra respektive trafikslags skyldigheter och förutsättningar på olika platser samt minska antalet konfliktytor i stadsrummet. Uppdraget avrapporterades i trafiknämnden 2015-12-10, Dnr T2015-02901, genom att forskningsprojektets slutsatser redovisades.

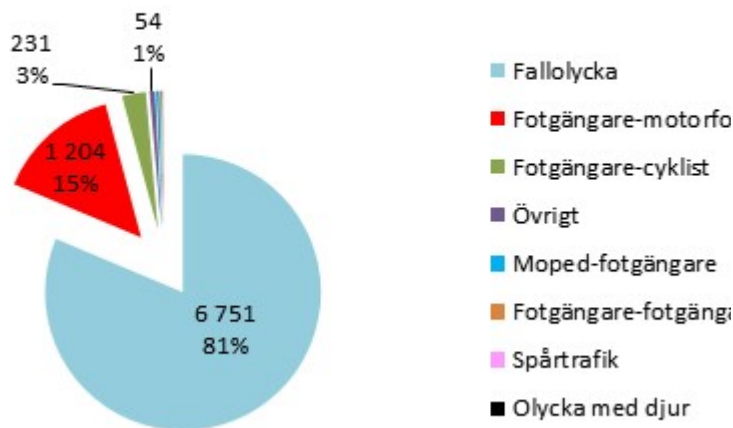
Projektet visade att kollisioner mellan fotgängare och cyklister är ett relativt litet trafiksäkerhetsproblem, men att korsningspunkter mellan fotgängare och cyklister kan utgöra ett trygghets- och framkomlighetsproblem för såväl fotgängare som cyklister. Studierna visade också att det finns begränsade möjligheter att styra cyklister med de enkla åtgärder som studerades i projektet. Det krävs även arbete med övergripande planering, cykelkultur och attityder.

Stadshuset efter åtgärd. Källa: Trygga och säkra korsningspunkter mellan cyklister och fotgängare.

Av de fotgängare som skadades i stockholmstrafiken under åren 2012-2016 skadades ca 3% i olyckor mellan fotgängare och cyklist. De flesta fotgängare skadades lindrigt. Se diagram och tabell nedan.

Skadade fotgängare i trafikolyckor, Stockholm stad 2012-2016

Fördelning av antalet skadade fotgängare i Stockholmstrafiken under åren 2012-2016. Källa: STRADA (polis & sjukvård)

	Antal	Andel
Omkomna	1	0%
Allvarligt skadad	18	8%
Måttligt skadad	60	26%
Lindrigt skadad	152	66%
Summa	231	100%

Fördelning av skadegrad hos fotgängare som skadats i olyckor mellan fotgängare och cyklist. Källa: STRADA (polis & sjukvård)

Trafikkontoret arbetar kontinuerligt med att förbättra och göra infrastrukturen säkrare för både gående och cyklister. Fotgängare och cyklister har tidigare blandats och hanterats som en homogen grupp, men idag vet vi att dessa två trafikantgrupper har skilda behov och förväntningar på infrastrukturen. En viktig del i arbetet är därför att se gående och cyklister som två olika trafikantgrupper.

En grundläggande planeringsförutsättning är att cykeltrafik ska separeras från fotgängare och att cykelytor och gångytor ska vara tydligt utmärkta. I vissa punkter måste dock olika trafikantslag korsa varandra. Trafikkontoret kommer under hösten 2017 arbeta med korsningspunkter mellan gående och cyklister inom ramen för arbetet med Gångplanen.

Förutom de åtgärder som utförs inom ramen för kontorets gång- och cykelsatsningar så kommer ett stort antal övergångsställen att hastighetssäkras inom ramen för arbetet med hastighetsplanerna. Dessutom åtgärdas övergångsställen med dubbla körfält och övergångsställen vid skolor inom ramen för stadens trafiksäkerhetsarbete.

Trafikkontoret utför även åtgärder på platser där olycksanalyser i STRADA legat till grund, så kallade ”hotspot”-platser (särskilt olycksdrabbade platser).

Enbart arbetet med infrastrukturen kommer dock inte att räcka för att eliminera alla konflikter i trafiken. Det behövs också en ökad hänsyn och regelefterlevnad i trafiken. Trafikkontoret arbetar exempelvis med en samspelelskampanj som påbörjades under sensvåren 2017.

Mot bakgrund av det arbete som redan utförts samt det arbete som pågår och planeras anser kontoret att ytterligare uppdrag inte är motiverat.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M) enligt följande.

5. Att motion (2017:23) av Yvonne Fernell-Ingelström (M) om förbättrad säkerhet för gångtrafikanter vid övergångsställen tillstyrks.
6. Att därutöver anföras följande:

Vi tackar kontoret för svaret. Även om vi förstår att det pågår ett arbete med att öka säkerheten, upplever vi samtidigt att kontoret möjligen inte har tillräckliga verktyg för att komma åt problemen. För oss som dagligen passerar den korsningspunkt utanför Stadshuset som omtalas i kontorets svar, är det obegripligt att den kan beskrivas som en säker korsning. Trots tydlig skyltning är det få cyklister som verkligen stannar. Antalet människor som faktiskt skadas efter kollisioner mellan just cyklister och gående är förvisso litet, men många upplever att cyklar ofta kommer i höga hastigheter utan att visa hänsyn till gående och att ytterligare åtgärder därför kan behövas. Vi yrkar mot bakgrund av detta bifall till motionen.